

VÝZVA

zpravodaj pro lidi s výzvou

číslo 48

září 2012

OBSAH

Na slovíčko s Milanem a Lenkou /1-4

Projekt VÝZVA

OASA - osobní asistence

Prázdniny s Vojtou /5-6

PSA na konci prázdnin /6-7

RESPIT - odlehčovací služba

Odlehčovací služba RESPIT po prázdninách /7

Jak jsem byla rehabilitačním asistentem... /8

RODINNÝ PRŮVODCE - odborné sociální poradenství

Komunitní centrum „Duhový dům“ - co je nového... /9-10

Máte tipy na výlety a pobyty? /10

SPECIÁL: JAK SE DOROZUMÍME... /11-22

Kurz i-SEN /23

BRÁNA - integrační klub

Jak Dámská jízda měla být i Pánskou... /24

Jak nám to šlo... obrazem :o) /25-30

Kmen HUA HUA aneb soustředění BOCCIA 2012 /31-32

Kmen HUA HUA se představuje /33-39

A co na to příslušníci kmene /40-42

Výlet do Brušperku☺ /42-43

Keramický kroužek /44

Bráňácký kroužek keramiky - jak šel čas /44-45

A co na to Ríša /45-47

Chci ti říct... /48

Klub ÁMOS

Klub ÁMOS - prázdniny v duchu výstav a rikší /49

Škola volá platí i pro nás aneb učíme se v každém věku /50

A... Výstava Život bez bariér - handicap i stáří /51-52

Letošní rok je pro nás ve znamení 10 let trvání projektu VÝZVA. V minulém čísle jsem zavzpomínal na nultý rok 2001, na našeho prvního klienta, na podporu a zázemí, které jsme dostali na Biskupství ostravsko-opavském. Nyní tedy k přelomu roku 2001 a 2002.

Vzpomínky 4 - Z roku nultého do roku prvního

V listopadu 2001 jsme s Lenkou podnikli další cestu do Olomouce za manžely Langerovými, kteří organizovali ve spolku vozíčkářů Trend osobní asistenci. Bylo to setkání velmi podnětné i lidské, myslím, že jsme si velmi porozuměli.

V tomto období jsem také odhodlaně vyrazil na Odbor sociálních věcí a zdravotnictví Magistrátu města Ostravy a líčil zodpovědným pracovnícím naše plány. Přes počáteční oboustrannou nedůvěru vznikla dlouhodobá velmi významná spolupráce. Získali jsme důležitého partnera. Obdobně důležitým partnerem byla Komise rady města pro handicapované děti a mládež. A posledním střípkem z přípravného roku 2001, který bych tady zmínil, bylo to, že má žena Lenka absolvovala rekvalifikační kurs osobní asistence pořádaný Školou Naděje ve Frýdku - Místku s akreditací MŠMT. Já jsem kurs absolvoval v dalším běhu v první polovině roku 2002. Získali jsme zde některé důležité znalosti, ale také kontakty. Mimo jiné dvě významné lektorky, z nichž Pavla Hankeová několik let plnila neoficiální roli supervizora. A v neposlední řadě jsme se tady potkali s Jolanou Goluchovou (dnes koordinátorka osobní asistence), což bylo setkání velmi šťastné a požehnané ☺.

2 Na slovíčko s Milanem a Lenkou (zakladateli projektu)

Závěrem rekapitulace přípravných kroků bych rád doplnil, že pokud se nám podařilo vytvořit dobré základy a na nich vystavět dobré dílo VÝZVA, pak to není dokladem naší síly a dokonalosti, ale především dokladem toho, že když se člověk snaží nechat se vést Bohem, může s jeho pomocí opravdu dosáhnout mnohého. Každá jednotlivá cihla byla důležitých vkladem do budoucnosti.

VÝZVA se rozjela

Ostrý start přišel 1. ledna 2002, kdy jsem po devíti letech strávených v managementu obchodní firmy ukončil svou „slibnou kariéru“ a pustil se do velkého dobrodružství jménem VÝZVA.

Začínali jsme takříkajíc na zelené louce. Neměli jsme kancelář, počítač, auto, telefon. A tak jsme postupně s podporou biskupství zřídili kancelář v našem rodinném domě. Dlouhé měsíce jsme vše dělali tak trochu na koleně. V našem domě 20 kilometrů od Ostravy se odehrávalo úplně vše. Naše porady, veškerá administrativa, výběry osobních asistentů, zácvik v tréninkové rodině, porady s dalšími kolegy, jeden den v měsíci školení osobních asistentů (od

května do srpna 2002 dokonce i s noclehem), kontroly z odboru a komise města atd. Do naší kanceláře v pozdějších letech jezdili do práce naši další dva kolegové. Toto multifunkční využití domu trvalo téměř pět let. Většinou to bylo ve vzájemné symbióze s naší

Jedno z mnohých PSA v našem obýváku.

rodinou, na to dávala pozor Lenka, aby se dům nestal volně průchozím. Díky trefě s názvem Syllabova 19 už dnes tyto věci probíhají právě tam.

Má žena Lenka byla tím motorem, který se snažil své mnohé vize o VÝZVĚ předkládat Bohu. Vědoma si však svých priorit a své nezastupitelné role maminky, nechtěla přijmout v projektu pracovní úvazek. Nadále jsme pracovali v týmu, v tandemu. Učili jsme se skloubit role manželské a pracovní. Pomohlo nám tyto role od sebe oddělovat. Lenka několik let pracovala pro VÝZVU jako dobrovolník.

Nevím, jestli někdy někde působil dobrovolník tak významný pro chod projektu. Troufám si tvrdit, že ne. Její role v projektu byla tedy zásadní, hybná, vizionářská. Jezdila do rodin, komunikovala s nimi, podílela se na výběru asistentů, na jejich zaškolování, na jejich metodickém vedení.

Důležitá cesta do hlavního města

V lednu 2002 jsme vyrazili na pětidenní cestu do Prahy. Jeden z hlavních cílů bylo navštívit organizace a lidi, kteří mají zkušenosti s podobnými aktivitami, vždyť přece nač znovu objevovat již objevené.

A tak jsme postupně navštívili např. - PhDr. Helenu Chvátalovou - šéfredaktorku časopisu Děti a my, ke které nás dovedla její kniha „Jak se žije dětem s postižením“. Dalšími byli manželé Marta a Pavel Duškovi, ředitelka Společnosti pro ranou péči Mgr. Terezie Hradilková, Ing. Jana Hrdá z Pražské organizace vozíčkářů, Mgr.

4 Na slovíčko s Milanem a Lenkou (zakladateli projektu)

Božena Jirků ředitelka Konta bariéry při Nadaci Charty 77, paní Blanka Šrámková z Nadace NROS vedoucí sbírky Pomozte dětem, Mgr. Milada Vondráčková ze sdružení RYTMUS, Daniela Jeníčková z Dětského integračního centra atd. To co se ale nedalo naplánovat a bylo v Boží režii, byla naše nečekaná aktivita na poli politiky a legislativy. Při našich jednáních jsme se dozvěděli, že Poslaneckou sněmovnou právě prochází poslanecký návrh novely, který lehce upravoval nevolnické podmínky příspěvku při péči o osobu blízkou. To byla velmi důležitá informace, neboť na příkladu rodin, se kterými jsme se setkávali, jsme viděli mnoho důvodů k nápravě zákona. Zaměřili jsme se na jednu konkrétní úpravu a během těch několika dní jsme iniciovali, spoluvytvořili, podali a potlačili nový odstavec zákona. Postupně nám k tomu dopomohla setkání s Pavlem Duškem, Janem Hutařem, Jaroslavem Kopřivou, Josefem Janečkem, Tomášem Kvapilem. Tituly a funkce těchto pánů se během let většinou změnily, ale se všemi jsme tehdy našli společnou řeč. Po několika málo měsících byla novela přijata, včetně našeho dodatku. Byl to § 82, bod (1) odstavec h) Zákona č. 100/1988 Sb., dnes už je to neexistující paragraf. Než jsme tehdy vyrazili do Poslanecké sněmovny na rozhodující jednání, vše jsme důkladně odevzdali Hospodinu v blízkém kostele. To, co se nám během těch pár dní podařilo, bylo naprosto ve vyšší režii.

Tato lednová pražská cesta nám přinesla mnoho nového. Avšak službu osobní asistence zaměřenou na děti s těžkým postižením žijící v rodinách, na osobní asistenci pomáhající celému rodinnému systému, jak jsme si ji představovali a vyzkoušeli my, jsme ale nikde nenašli. Nezbylo než ji nově vytvořit v Ostravě.

Milan Svojanovský

Prázdniny s Vojtou

Letošní prázdniny byly pro mě a vlastně i pro Vojtu, u kterého vykonávám osobní asistenci, trošku jiné než ty předešlé. Je to již rok, kdy jsem se přestěhovala a nebydlím ve Studénce. Dříve bývalo možné zajít s Vojtou ke mně domů, kde mu např. hrály na kytaru mé dcery, které rád poslouchal. Věnovali jsme se i rehabilitaci a polohování do fyziologického sedu a lehu.

Také jsme si spolu dávali svačinu, Vojta nabalenou od maminky, já svou připravovanou doma. Při její přípravě jsem Vojtovi popisovala, co chystám. Prohlíželi jsme různé knížky, poslouchali hudbu a rozlad'ovali holkám kytary.

Letos jsem si říkala, že režim dne bude v něčem jiný a je třeba se přizpůsobit, ale nebyl to žádný problém, prázdninové dny byly výborné. Skvěle přálo počasí a na Vojtu jsem se těšila, protože v červnu byl Vojta se svou maminkou v lázních Klimkovic. O prázdninách si Vojta čas ke cvičení, posilování, protahování těla a masáží vybral ráno a teplé až horké sluneční paprsky jsme už vstřebávali na procházkách. Chodili jsme do města, do parku, na stadion, kde jsme se také nejednou ukrývali ve stínu a dělali malý „piknik“. Svačili jsme prostě venku. Vojta také hodně cvičí s maminkou v čase mé nepřítomnosti a procházky má moc rád. Vraceli jsme se před obědem a zbývala i chvíle sednout si na zahradní houpačku a číst příhody Černého Krasavce nebo dobrodružné příběhy se zvířaty, které jsme si vypůjčili v knihovně. Vojta je skvělý posluchač a má moc rád čtení knih. Naslouchala nám i Rosetka, krásné Vojtovo morče, které kolem nás běhalo a mlsalo v trávě a rádo se ukrývalo pod jeho vozík do bezpečí.

osobní asistence

Společně s Vojtou a jeho maminkou se nám podařil i menší výlet do nedalekého města Bílovce, vlakem tam, autobusem zpět. Ani jsem netušila, jak je vstup do „motoráčku“ úzký, ale díky pomoci dvou cestujících jsme bez potíží nastoupili. Prošli jsme město a podívali se na místní přehradu. V posledních prázdninových dnech jsme zašli k holičce, vrátili vypůjčené knihy a začali naslouchat volání školy. Každý den jsem však za Vojtou nejezdila. Děkuji mu a jeho rodičům za dny dovolené, které jsem si letos také příjemně užila se svou rodinou.

Jaké budou další prázdniny, nevím. Vojta ukončí desátý rok školní docházky v Kopřivnici, a co bude dál? To teď ale není prioritou. Už jsme ve škole, kde je Vojta rád a čeká nás spousta úkolů a cílů. Já jsem taky spokojená a ráda za výborný pracovní tým v „naší“ rehabilitační třídě. Je však velkým přáním a zájmem nejen rodičů, aby mohly děti tyto rehabilitační třídy navštěvovat déle než deset let, které stanovuje zákon. Nakonec bych chtěla všem popřát krásný školní rok 2012/2013.

Iveta Švedová, osobní asistent

PSA na konci prázdnin

Poslední prázdninový týden se konalo pracovní setkání asistentů (PSA). Téma tohoto setkání bylo Osobní asistence a vše co s ní souvisí. Setkání začalo jako již tradičně organizačními záležitostmi, poté následovala projekce filmu s tématikou osobní asistence. Následovala diskuze k tématům, které se ve filmu otevřela. Po kratičké pauze přišly na řadu modelové situace, které byly zaměřeny na to, co by mohlo nastat nebo již někdy nastalo v průběhu asistence.

Odpolední blok probíhal venku, kde se u společně grilovaných klobás probíraly další situace, se kterými se osobní asistentky již setkali během své práce, nebo které mohou nastat, a jak se dají řešit. Během odpoledního bloku popřál a poděkoval předseda CPR pan Jan Zajíček a místopředseda CPR pan Milan Svojanovský osobní asistentce Marii Štefkové za deset let práce a také koordinátorce služby OASA Jolaně Goluchové, rovněž za deset let v Projektu VÝZVA. Září bude ve znamení osobních pohovorů...

Pavla Kadlecová, služba OASA

Projekt VÝZVA - RESPIT

Odlehčovací služba RESPIT po prázdninách

Po klidnějším prázdninovým období, kdy si naši uživatelé i asistenti užívají zasloužené dovolené, se opět vracíme do běžného provozu služby.

V červenci ve službě ukončila pracovní poměr naše kolegyně a kamarádka Katka Sikorová, které děkujeme za pracovní i osobní přínos pro fungování služby a přežeme jí hodně štěstí v nové práci i v osobním životě☺.

Uživatelům a zájemcům o službu jsme i nadále k dispozici každé úterý od 13 do 17 hod. v kanceláři RESPIT nebo na těchto kontaktech:

Kateřina Makyčová - koordinátor: 774 244 259

Terezie Nogolová - zástupce koordinátora: 774 244 258

e-mail: respit@prorodiny.cz

Terezie Nogolová

Jak jsem byla rehabilitačním asistentem...

odlehčovací služba RESPIT

Centrum pro rodinu ve mně zanechává především kladné pocity. Jsem ráda, že jsem mohla spolupracovat s lidmi zde a díky Respitu získat také nějakou praxi ke studiu. Co se zpětné vazby týče, nemám žádné výhrady. Pracovníci CPR jsou podle mého názoru výborní

v zacházení a jednání s ostatními lidmi a nikdy jsem s nikým z nich neměla problém. Celkově

byla atmosféra při kurzech a jiných setkáních většinou přátelská a klidná a já osobně jsem se zde cítila dobře. Občas sice vážla komunikace, ale v rámci mezí 😊 Nemám na co si stěžovat, ráda se ke spolupráci s RESPITEM vrátím, když zase budu moct. V konkrétní činnosti, kterou jsem dělala - nácviky a asistence u uživatelky - jsem neměla žádné větší problémy. Myslím, že všechny kurzy, které

jsem při této práci absolvovala, mi pomohly získat další informace a dovednosti, v budoucnu je určitě využiji. Skvělá je taky příležitost udělat si kurz pracovníka v sociálních službách.

Dobře se mi spolupracovalo taky s rehabilitačními pracovníky, se kterými jsem mohla řešit „zdravotnické věci“ týkající se mé uživatelky.

asistentka odlehčovací služby Terka

Komunitní centrum „Duhový dům“ - co je nového...

V červnu 2012 proběhla jedna z prvních schůzek provozovatele Komunitního centra v Ostravě - Slezské diakonie s budoucími uživateli. Toto setkání bylo určeno všem, kteří mají o tyto služby zájem, ale také všem těm, kteří se o celý projekt a vývoj Komunitního centra zajímají.

Schůzka proběhla v Českém Těšíně, kde nás mile přivítala paní ředitelka Mgr. Zuzana Filipková, Ph.D. Provedla nás prostory stacionáře a mateřské a základní školy, které navštěvují děti převážně s mentálním postižením. Následně jsme navštívili prostory Domova pro osoby se zdravotním postižením EBEN - EZER, kde nám byly rovněž podány vyčerpávající informace o způsobu poskytované služby, o domovním řádu, o cenách za celoroční pobyt, o chráněných dílnách, které jsou součástí Domova pro osoby se zdravotním postižením apod. Po těchto prohlídkách jsme byli pozváni do sálu, kde následná komunikace byla věnována Komunitnímu centru v Ostravě. Paní ředitelka nám představila budoucí vedoucí Komunitního centra Bc. Nikolu Šimíkovou a oznámila, že tyto schůzky s budoucími uživateli a zájemci o službu budou probíhat i nadále v předem domluveném termínu, a to jak do otevření Komunitního centra, tak i po jeho zprovoznění.

Druhá schůzka již proběhla koncem letních prázdnin, a to 30. 8. 2012 v prostorách Centra pro rodinu a sociální péči o.s., ve středisku Projekt VÝZVA na Syllabově ulici v Ostravě-Zábřehu. Tentokrát na schůzku přišlo o mnoho více rodičů a pečujících, ale také samotní budoucí uživatelé.

Slezská diakonie má snahu s budoucími uživateli komunikovat a sbírat informace o jejich představách, aby mohla co nejlépe poskytované služby přizpůsobit potřebám klientů, a to byl prostor pro podněty a případné dotazy.

Druhá schůzka s sebou přinesla i nový oficiální název Komunitního centra, a to DUHOVÝ DŮM. Duhový dům bude zařízení, které bude poskytovat tři služby - domov pro osoby se zdravotním postižením, denní stacionář a odlehčovací službu.

Zahájení provozu podle posledních informací má být v měsíci únoru nebo březnu roku 2013. Na webových stránkách Slezské diakonie <http://www.slezskadiakonie.cz/potrebuji-sluzbu> jsou veškeré informace o Duhovém domě. Najdete zde informace o jednotlivých službách, ceník poskytovaných služeb, kde bych chtěla zdůraznit, že Slezská diakonie je připravena žádosti a finanční možnosti posuzovat individuálně. V odkaze najdete také Žádost o poskytnutí služby a kontakt na Bc. Nikolu Šimíkovou, která je připravena se osobně setkat s každým zájemcem o službu. Případné dotazy a bližší informace jsme Vám připraveni zodpovědět ve službě RODINNÝ PRŮVODCE.

Gabriela Čumpelíková

Máte tipy na výlety a pobyty?

Navštívili jste o letošních prázdninách místo, kde se Vám líbilo? Zúčastnili jste se zajímavé pobytové akce nebo tábora a chtěli byste je doporučit ostatním? Dejte nám vědět. Zajímá nás především dostupnost osobám na vozíku, bezbariérovost ubytování, zajímavé aktivity, ochotný personál, zařízení atd. Vaše tipy zasílejte na adresu pruvodce@prorodiny.cz. Vaše tipy mohou inspirovat ostatní při výběru dovolené.

Monika Olšaníková

JAK SE DOROZUMÍME ...

Možnost komunikace je jednou ze základních potřeb člověka, bez uspokojivých komunikativních dovedností je člověk izolován.

Různé druhy postižení jsou provázeny zhoršenou schopností postižené osoby dorozumět se se svým okolím běžným způsobem. Ke kompenzaci tohoto hendikepu slouží náhradní způsoby komunikace.

ALTERNATIVNÍ A AUGMENTATIVNÍ KOMUNIKACE

Alternativní a augmentativní komunikace (užívaná zkratka AAK) umožňuje těžce postiženým lidem, u nichž je částečně nebo úplně znemožněna verbální komunikace, dorozumívat se, komunikovat se svým okolím, vyjádřit svoje pocity, přání a reagovat na podněty.

K nejstarším prostředkům AAK patří využití nonverbálních prostředků řeči, např. u sluchově postižených jedinců (znaková řeč, daktyl), u zrakově postižených osob (Brailovo písmo) či hluchoslepých (Lormova abeceda).

Dalšími komunikačními systémy jsou například Makaton, Piktogram systém, Facilitovaná komunikace.

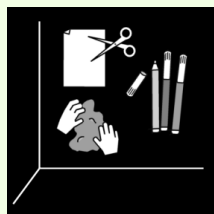
Makaton

Komunikační systém Makaton je jazykový program, který využívá manuální znaky, symboly a mluvenou řeč. Představuje komunikační prostředek pro jedince s obtížně srozumitelnou řečí až neschopností verbálního vyjadřování. Je také pomocným prostředkem pro osoby s obtížemi v porozumění pojům. Slovník znakové řeči Makatonu je mezinárodní a je nutné tento mezinárodní systém respektovat. U malých dětí se systém Makaton kombinuje s fotografiemi a obrázky.

Piktogramy

Piktogram je grafický znak znázorňující pojem nebo sdělení obrazově. Většinou jde o malý a srozumitelný náčrtek věci. Užívání piktogramů má smysl v těch případech, kdy osoba nemá, z různých příčin, schopnost dekódovat písmo. Pomocí piktogramů mohou jedinci převážně sdělit své pocity a potřeby, zvyšuje se také možnost zapojení se do konverzace.

Výměnný obrázkový komunikační systém (VOKS)

VOKS využívá obrázků k nonverbální komunikaci. Jako komunikační prostředek lze použít fotografie, piktogramy nebo jiné specifické symboly, které jsou umístěny na tzv. komunikačních tabulkách. Vložením více komunikačních tabulek do kroužkového bloku vznikne tzv. komunikační kniha, kterou může osoba nosit kdekoli s sebou.

Facilitovaná komunikace

Facilitovaná komunikace je technika umožňující nemluvicím osobám s postižením komunikovat pomocí ukazování na písmena (pokud umí číst) nebo na obrázky (když neumí). Komunikaci umožňuje přítomnost školené osoby, tzv. facilitátora. Ten má svou ruku

položenou na ruce, zápěstí nebo předloktí člověka s postižením, který pak na klávesnici počítače nebo na tabulce s obrázky/písmeny vytukává jednotlivá slova a vyjadřuje své myšlenky.

SPECIÁLNÍ KOMUNIKAČNÍ ZAŘÍZENÍ

Komunikátory

Komunikační pomůcky s hlasovým výstupem slouží k podpoře a rozvíjení komunikace osob, jejichž komunikační schopnosti nejsou pro běžné dorozumívání dostatečné.

Komunikační pomůcky umožňují zaznamenat a opakovaně přehrát jednoduchou frázi nebo zprávu. Jsou určeny pro práci s nemluvicími nebo obtížně mluvícími, u nichž se budují komunikační dovednosti.

- **Komunikační pomůcka se dvěma tlačítky** umožňuje výběr ze dvou aktivit. Lze tedy např. odpovědět ANO / NE na příslušnou otázku nebo lze pod průhledné krytky tlačítek umístit obrázky a volit promluvu odpovídající jednomu ze dvou obrázků.

- **Tabulkový komunikační pomůcka** je tvořen dotykovou tabulkou, která je rozdělena na určitý počet čtvercových polí. Do této části se dá vložit libovolná předtištěná šablona se symboly zastupujícími v grafické podobě určitou frázi. Pod každé čtvercové políčko je možno jednoduše zaznamenat jakoukoli promluvu (zvukový záznam) a poté po jeho stisku frázi zpětně přehrát.

Dotykové tablety, IPAD

Tablet je označení pro přenosný počítač ve tvaru desky s integrovanou dotykovou obrazovkou, která se používá jako hlavní způsob ovládání.

Místo fyzické klávesnice se často používá virtuální klávesnice na obrazovce nebo psaní pomocí speciálního pera (stylusu). Tablet znamená převrat asistenční komunikace. Aplikace AAK fungující v těchto zařízeních jsou v současnosti nejvíce doporučovanou a rozvíjející se formou náhradní komunikace. Je snadno použitelný i pro uživatele s tělesným postižením, pro osoby s autismem a všechny stupně mentálního postižení. V IPAD App Store je možné stáhnout řadu aplikací nejen pro AAK, ale i pro vzdělávání dětí se speciálními potřebami.

Komunikační programy

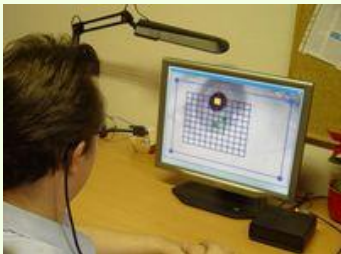
Programy umožňující komunikaci prostřednictvím počítače i lidem, jejichž tělesné postižení jim neumožňuje komunikovat s okolím žádnými, nebo téměř žádnými prostředky. Jde především o lidi s postižením DMO, nebo těžkou afázií, případně po úrazu, kteří jsou natolik ochrnutí, že mohou hýbat jen jednou částí těla (hlavou, prstem u nohy...). Kvůli svému postižení nemohou mluvit a ani jiným způsobem komunikovat se svým okolím. Jejich inteligence i vnímání je normální, proto mohou využít svých znalostí a vědomostí a prostřednictvím počítače, speciálního software a pomůcek na ovládání počítače mohou dokázat se svým okolím komunikovat.

Komunikace prostřednictvím očních pohybů

Na katedře kybernetiky Fakulty elektrotechnické Českého vysokého učení technického v Praze (www.cyber.felk.cvut.cz) navrhli a vyvinuli systém nazvaný I4Control, který umožňuje hendikepovaným jedincům pomocí očních pohybů ovládat počítač. Základem systému I4Control je malá kamera, která je k hlavě

uchycena pomocí brýlové obruby. Ta zajišťuje nezávislost na pohybu hlavy (není nutno hlavu fixovat). Systém I4Control se kromě snímacího zařízení skládá ještě z řídicího modulu, do kterého vstupuje signál z kamery.

Počítačová komunikace prostřednictvím speciálních koncových zařízení

I když se většina programů ovládá třeba jen jedinou klávesou, nabízí se pro usnadnění ovládání počítače adaptované myši, speciální velkoplošná tlačítka a adaptéry, které umožňují simulovat funkce běžných tlačítek klávesnice (mezerník, enter, ESC, kurzorové klávesy a podobně). Další pomůckou jsou speciální sensorové klávesnice s aktivními plochami větších rozměrů, než má běžná klávesnice, a s přehledně rozmístěnými základními tlačítky, velkoplošné klávesnice a dotekové monitory (touchscreens).

NĚKOLIK ZÁSAD PRO LEPŠÍ KOMUNIKACI

Lidé se zdravotním postižením se se svým okolím potřebují dorozumět nejen z důvodů společenských, ale i proto, že občas potřebují pomoc. Podle zkušeností osob s handicapem jsou nejčastější na jejich každodenních cestách různorodá nedorozumění pramenící z toho, že nepostižení nejsou s komunikativními

zvláštnostmi postiženého obeznámeni a používají při komunikaci s ním nevhodné komunikativní strategie. Zde uvádíme několik pravidel, která mohou komunikaci oběma stranám zpříjemnit.

KOMUNIKACE S OSOBOU SE ZRAKOVÝM HANDICAPEM

Při komunikaci v běžném životě velmi často využíváme neverbálních prostředků, jako jsou pohyby, gestikulace, mimika. Tím dosahujeme i hlubšího pochopení u lidí, se kterými komunikujeme. V komunikaci hraje důležitou roli zrak, vnímáme jím až 80 % celkového počtu informací. U uživatele se zrakovým handicapem však tento smysl absentuje. Musíme si tedy pomoci verbálními prostředky.

- Kromě typického pozdravu typu "dobrý den" bychom měli užívat i oslovení dotyčného, aby nevidomý poznal, že hovoříme k němu (samozřejmě pokud jeho jméno známe). Vždy oslovujeme jako první a případně popisujeme, kde se nacházíme. Každý člověk je individuální, je třeba se vždy zeptat, zda a s čím můžeme pomoci.
- Je třeba využívat taková slova a věty, které jsou jasné a srozumitelné, mluvit plynule, nepříliš rychle ani pomalu a dobře artikulovat. Je třeba klást jednoznačnou otázku a odpověď.
- Při navazování kontaktu s osobou se zrakovým handicapem je dobré využít i kontaktu pomocí doteku, např. lehce se dotknout paže. Haptika je pro nevidomé nejsnazší formou komunikace.
- Naslouchání je stejně důležité jako jasné vyjadřování, na slova člověka se zrakovým handicapem je třeba reagovat, aby věděl, že je vnímán a pochopen. Nemůžeme však reagovat mimikou, ale znovu musíme využít verbálního projevu. Poznámky "rozumím, jistě, přesně tak" jsou jen některé z vhodných možností reakce.
- Při komunikaci s nevidomým či slabozrakým bychom k němu měli stát čelem. Jeho sluch je citlivější, proto bychom s ním měli komunikovat tvář v tvář.

- Na vodícího psa nemlaskáme, nehvízdáme, nehladíme ho, nekrmíme a nemluvíme na něj bez vědomí majitele.

Nejčastější omyly

- Je rozdíl mezi osobami se zrakovým postižením, které nevidí od narození a lidmi, kteří přišli o zrak v pozdějším věku.
- Ne každá osoba se zrakovým handicapem může mít vodícího psa.
- Lidé, kteří používají slepeckou hůl, nemusí být zcela nevidomí, stejně jako někteří nevidomí vůbec hůl (nebo "slepecké brýle") nepoužívají.
- Osoby se zrakovým handicapem mají stejné koníčky jako vidící lidé (divadlo, kino, sport...).
- Ne všichni nevidomí chtějí na ulici pomoci od vidících, někteří si velmi zakládají na samostatnosti.
- Někteří nevidomí si chtějí udělat představu o lidech, se kterými hovoří, například tak, že si chtějí osahat obličej.

KOMUNIKACE S OSOBOU SE SLUCHOVÝM HANDICAPEM

- Každý člověk je individuální. Je třeba se vždy zeptat, zda a s čím můžeme pomoci.
- Nezvyšujte hlas. Je to obvyklá reakce slyšících při komunikaci s neslyšícími. Neslyší ani při zvýšení hlasu.
- Mluvte zřetelně a pomalu - dobře artikulujte.
- Neslabikujte. Neslyšící odezírají celá slova - slabikovanou řeč špatně odezírají.
- Snažte se stát vždy čelem k neslyšícímu, nejlépe tak, aby na ukazujícího dopadlo světlo.
- Při rozhovoru nejezte, nežvýkejte a nezakrývejte si ústa, aby neslyšící mohl odezírat.
- Pro rozhovor se snažte zajistit klidné prostředí a omezit hluk.
- Pokud ovládáte dvou nebo jednoruční abecedu, snažte se ji používat v případě, že by neslyšící nerozuměl.
- Volte jednoduchá slova a slovní obraty, pokud možno bez slangů

- Vaše věty by měly být jednoduché a konkrétní.
- Pokud nebudete pochopeni, snažte se větu zopakovat jednodušeji a pomaleji.
- Při rozhovoru co nejvíce omezte pohyby hlavy - nekývejte jí.
- Buďte trpěliví, mějte pochopení, jestliže vám neslyšící špatně rozumí - chyba může být i na vaší straně.

Nejčastější omyly

- Znakový jazyk není stejný pro všechny neslyšící. Liší se mezi státy, městy i regiony.
- Neslyšící nevnímají sebe sami jako handicapované.

KOMUNIKACE S OSOBOU POSTIŽENOU HLUCHOSLEPOTOU

Pro funkční komunikaci s hluchoslepým lze stanovit jen velmi obecná pravidla, protože dorozumívání je možné v naprosté většině uskutečnit jen prostřednictvím tlumočnicka, průvodce nebo osobního asistenta, který je náležitě profesionálně vyškolen a ovládá specifické komunikační systémy hluchoslepých.

Jedná-li se o hluchoslepeho se získanou hluchoslepotou nebo jedince s dostatečnými zbytky sluchu a zraku, který je schopen se dorozumívát některým z komunikačních systémů užívaných majoritní společností, je možné se o konverzaci pokusit. Je však třeba se řídit určitými pravidly a splnit řadu podmínek. Jsou velmi podrobně uvedeny na stránkách organizace pro hluchoslepé LORM (www.lorm.cz).

KOMUNIKACE S OSOBOU S POHYBOVÝM OMEZENÍM

- Každý člověk je individuální, je třeba se vždy zeptat, zda a s čím můžeme pomoci.
- Nespojujte jejich vzezření, tělesné projevy a řečové obtíže s úrovní inteligence.
- Vyčleňte si dostatek času pro komunikaci (např. při řečových obtížích), nedokončujte cizí myšlenky.

- Důležité je naslouchat.
- Při komunikaci s člověkem na vozíku byste se k němu měli sklonit tak, aby vaše komunikace byla "vyrovnaná". Je-li to možné, posad'te se.
- Pokud vezete člověka na vozíku, je-li to možné, jděte vedle něj a vezte vozík jednou rukou.
- Pokud má osoba s pohybovým postižením k dispozici asistenta, komunikujte přímo s handicapovaným.
- Chcete-li pomoci člověku na vozíku při běžných pohybových úkonech, nejdříve se ho zeptejte.

Nejčastější omyly

- Soucit, který s nimi cítíte, tito lidé cítí a je pro ně nepříjemný.
- Lidem s pohybovým postižením nevádí otázky na jejich handicap. Větším problémem by bylo vyhybat se tématu.

KOMUNIKACE S OSOBOU S PORUCHOU AUTISTICKÉHO SPEKTRA

- Autismus není patrný na první pohled, pozná se až podle nestandardního chování člověka, které je potřeba tolerovat. Ačkoli se může na první pohled zdát, že se jedná o osobu rozmazlenou, zlobivou či vzpurnou, ve skutečnosti má jen nepřekonatelný strach z neznámého prostředí a z nové situace.
- Jednoduchá uklidňující sdělení v krátkých větách jsou tou nejlepší formou slovní komunikace.
- Forma verbální komunikace, převážně s použitím jednoduchých obrázků a piktogramů, doprovázená zvýšenou intenzitou hlasu, vyžaduje vysokou trpělivost.
- Je běžné, že osoby s autismem jsou smyslově přecitlivělé. Proto je třeba se připravit na zvýšenou citlivost na zvuky, tóny, světlo, pachy či dotek neznámé osoby.

KOMUNIKACE S OSOUBOU S PORUCHOU ŘEČI

- Při verbální komunikaci dáváme volný prostor pro vyjádření, v žádném případě neopravujeme, nevyvoláváme pocit neúspěchu, neschopnosti, který by mohl vést k absenci komunikace.
- Můžeme požádat o zopakování, lépe je však pozorně a soustředěně naslouchat.
- Otázky volíme spíše uzavřené, aby osoba mohla odpovídat ano, ne. V těchto případech je pro nás důležitá i neverbální komunikace osoby, která sdělení doplní.
- Lze použít i další vhodné komunikační prostředky (fotografie, obrázky, piktogramy).

Monika Olšaníková, služba Rodinný průvodce

JAK NEJLÉPE POMOCI?

Lidé s postižením někdy pomoc potřebují, zároveň jsou to ale lidé s vlastní důstojností a spoustu věcí zvládnou i sami. Stejně jako kdokoliv z nás. Nejlepší způsob, jak skutečně pomoci, je nebát se zeptat, zda a jakou pomoc můžete nabídnout. Spolehlivě se tak zbavíte případných trapasů - nemusíte dělat, že lidi s postižením nevidíte, nebo se vám naopak nestane, že pomůžete někomu proti jeho vůli.

VÍTE, JAK SE ZACHOVAT?

Lidé se zrakovým postižením

Pokud vidíte, že má cestující se zrakovým postižením po nastoupení do vozu problém správně se orientovat, zeptejte se, zda nepotřebuje pomoc. Doved'te ho na volné místo a usad'te. Nic na tom není. Nevidomí umějí komunikovat stejně jako jejich zdravé protějšky.

Pojďte, já vás převedu.

Ale já jdu na opačnou stranu!

Na svou otázku dostanete odpověď a vyhnete se tak možným nepříjemnostem pro obě strany.

I zrakově postižení mají svá „prošlapaná“ místa, kde se hravě orientují. Ačkoli to zdravému člověku může přijít nepravděpodobné, zrakově postižení, kteří chodí sami, bez doprovodu, nejsou automaticky v nebezpečí. Proto se předtím, než se rozhodnete nevidomého „popadnout“, slušně zeptejte, zda pomoc skutečně potřebuje a jak pro něj bude nejpohodlnější.

Lidé s tělesným postižením

Stejně jako zdraví lidé se i „vozíčkáři“ zajímají například o kulturu nebo historii. Fakt, že mají viditelný hendikep, není důvodem k podceňování jejich intelektu. „Vozíčkáři“ si přejí, abychom k nim přistupovali jako k sobě rovným. Ostatně nás také nikdo nepodceňuje jen proto, že nelétáme.

„Vozíčkáři“ mají často k dispozici technické prostředky, které jim usnadňují pohyb v místech, jako jsou kina, parkoviště či obchodní centra. Není proto nutné jim vnucovat svou pomoc i ve chvíli, kdy není potřeba. I lidé s hendikepem dokážou být samostatní, a pokud pomoc skutečně potřebují, umějí si o ni říct. Stejně jako kdokoli jiný.

Lidé se sluchovým postižením

Lidé se sluchovým postižením jsou pestrou skupinou s různými možnostmi komunikace. Při setkání je tedy dobré nejprve si vyjasnit vhodný komunikační prostředek. Neslyšící i nedoslýchavý často neovládá mluvenou řeč. Proto nejvhodnějším způsobem komunikace bývá znakový jazyk. Běžně ale stačí, když mluvíme pomalu a zřetelně, udržujeme oční kontakt a případně

sdělení zopakujeme. Někdy pomůže i papír a tužka. Nebojte se s lidmi se sluchovým postižením komunikovat. Stačí dodržovat několik jednoduchých úkonů. Před započítím rozhovoru na sebe upozorněte (třeba poklepáním na rameno). Pokud vám dotyčný napoprvé nerozumí, často stačí sdělení zopakovat nebo vyjádřit jinými slovy. Nekřičte - práh bolesti mají neslyšící stejný jako slyšící a lepší komunikace tím nedosáhnete.

Zdroj: www.chodicilide.cz

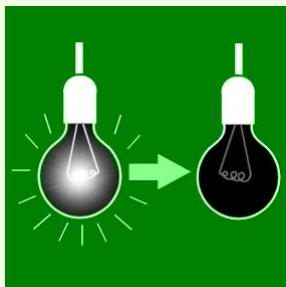
Bariéry v našem okolí jsou dvojí. Fyzické a psychické. Fyzickými bariérami jsou reálná omezení v prostředí, ve kterém žijeme, ve kterém se každý den pohybujeme. Komplikují nebo zcela znemožňují pohyb osob s postižením v daném prostředí.

Psychické bariéry jsou jak ve "zdravých" lidech, tak v samotných postižených. "Zdravý" člověk se mnohdy postiženému vyhýbá. Důvody mohou být různé. Jsou lidé, kteří nevědí, jak s postiženou osobou komunikovat, jak jí pomoci. Někteří mají jakýsi zvláštní pocit viny, že oni jsou zdraví a ten druhý je více či méně bezmocný. "Zdraví" lidé často nevědí, jaké zdravotní komplikace postižení přináší a zda např. osoba pohybující se na vozíku je schopna komunikace. Zkusme bez obav a přirozeně překonávat veškeré bariéry na naší cestě. **Monika Olšaníková, služba Rodinný průvodce**

KVÍZ:

Jaký význam byste přiřadili k následujícím piktogramům?

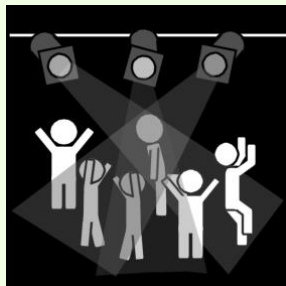
1.

2.

3.

Správné odpovědi: 1. Zhasni světlo! 2. Vyber si! 3. Diskotéka

Kurz i-SEN

V rámci projektu Sdílíme iSEN nabízí společnost 24u spolu s OS Přístav a Speciální základní školou Poděbrady praktické workshopy, zaměřené na využití moderních technologií ve vzdělávání a komunikaci. Cílovou skupinou jsou primárně rodiče a další osoby pečující o děti/dospělé se speciálními potřebami. V rámci projektu bude účast v kurzu tentokrát zdarma. Více informací o využití iPad a iPod Touch k rozvoji a hlavně ke komunikaci dětí naleznete na stránkách www.i-sen.cz Pokud Vás projekt zaujal, zaregistrujte se na níže uvedeném odkazu. Budete informováni, jakmile bude možné se přihlásit na workshop ve Vámi zadaném kraji. <http://www.sdilimeisen.cz/>.

Organizátorům kurzu jsme k jeho realizaci nabídli pro zájemce z Moravskoslezského kraje i tentokrát prostory Centra pro rodinu a sociální péči. Kurz je zatím plánován na přelom října a listopadu.

Monika Olšaníková

POZVÁNKA NA TEMATICKÉ DÍLNY

Milé maminky pečující o dítě se zdravotním postižením, srdečně Vás zveme na tematické dílny s názvem **ŽIVOT SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM JAKO VÝZVA - HANDICAP NÁS NEMUSÍ AŽ TAK OMEZOVAT.**

Jedná se o cyklus 5 setkání vzájemných inspirací a podnětů.

KDY: vždy sudou středu od 8:30 do 12:00 hodin
v termínech 17. 10., 31. 10., 14. 11., 28. 11. a 12. 12. 2012
(scházet se můžete již od 8:00 hodin)

KDE: Centrum pro rodinu a sociální péči o.s.,
Projekt VÝZVA, Syllabova 19, 703 86 Ostrava-Zábřeh
(areál bývalé zábřežské nemocnice)

BLIŽŠÍ INFORMACE A PŘIHLÁŠKY:

Monika Olšaníková, 774 244 256, pruvodce@prorodiny.cz
Gabriela Čumpelíková, 744 244 511

Jak Dámská jízda měla být i Pánskou, ale nakonec byla zase Dámskou

S novým pojetím Brány souvisela i červenová víkendová akce. Byla zaměřena na vaření a pečení a zváni byli všichni s těmito cíli. Těšili jsme se, že konečně dívčí kolektiv zkrášlí i jeden mladý uživatel - muž, leč klítosti dam mu to zdravotní stav nedovolil.

Víkendovka byla tentokrát pojata jako prostor pro nácvik nakupování a placení v obchodě, psaní receptů, pochopení postupů, vážení přísad, míchání, krájení, válení těsta, ochutnávání, strouhání, šlehání, zdobení, pečení, opékání, smažení... Pokud někdo přijížděl s obavami, zda vaření a pečení zvládne, ty se rozplynuly po pár minutách a převládlo nadšení. Pokud si někdo do té doby myslel, že kynuté buchtiky jsou práce na celý den, brzy pochopil opak. Pokud se někdo bál, že vaření je dřina, poznal, že spíše zábava. Pokud si někdo nevěřil, že by uměl udělat snídani či pohoštění pro druhé, mohl si to vyzkoušet a dokázat to.

A víte co? Bylo to super. A super byli i naši dobrovolníci. Obrovský dík jim všem nejen za jejich pomoc, ale za srdce, které je vedlo. Nešlo jen o pomoc uživatelům, byla to souhra a splynutí nad hrncem. Tak někdy zase „dobrou chuť“.

Iveta Prokopová

Jak nám to šlo...

foto: Iveta Prokopová

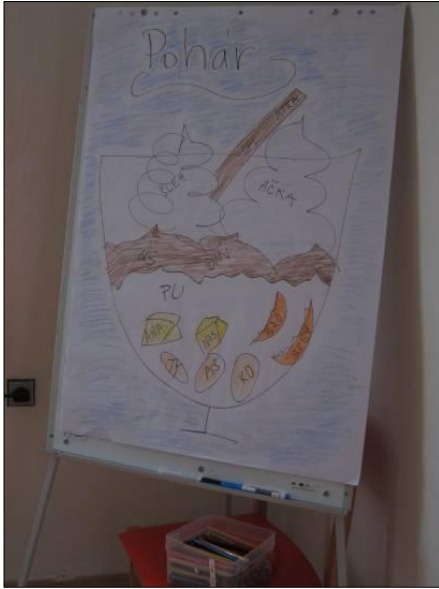
Víme, jak na pomazánku..

..jak na koláče..

..jak na pohár :o)

..jak zařídit večerní opékačku..

..i že pekařky
musí relaxovat..

..a tak kuchař
pekařkám obrací
hemenex :o)

..a poslední na rozloučenou..

Kmen HUA HUA aneb soustředění BOCCIA 2012

Letošní tábor Boccia byl pro mě naprosto úžasný. Stejně jako loni jsme byli ubytovaní v Hodoňovicích v budově. Tábor se uskutečnil v době od 30. 7. do 4. 8. 2012, takže o letních prázdninách. Když nás rodiče přivezli na místo, všichni jsme se postupně přivítali po tak dlouhé době a byli jsme rádi, že zase můžeme prožít se svými vedoucími, kamarády, boccisty a asistenty společný tábor Boccia.

Jako první úkol jsme si měli vyrobit indiánské pláště, nějak si je vyzdobit, pomalovat. K tomu si vymyslet jako indián své indiánské jméno. Všichni jsme přišli z kmene, který se jmenoval "HUA HUA" (čti huja huja :o). Měli jsme svého náčelníka se jménem "Velký bizon" a říkali jsme : "óóó náš Velký bizone". Byli jsme rozdělení do družinek a odlišovali jsme se barvami, žlutá, modrá, zelená, a taky jsme dostali jména "Pinta", "Nina" a "Santamaria".

Každé ráno jsme měli příjemné vstávání - Ada Svojanovská hrála na kytaru, Zuzka na buben a každý den někdo jiný. Po ranní hygieně jsme měli "Ranní slůvko", kde jsme se všichni společně sešli a zahájili svůj den, v programu se družiny střídaly. Po snídani jsme boccisti odjeli do tělocvičny na trénink, kde jsme nejen trénovali, ale pak i hráli smíšený turnaj boccistů a kamarádů a také i turnaj jednotlivců. Poté následoval oběd. Když nám počasí přálo, mohli jsme se i vykoupat v bazénu. Odpolední program probíhal různě.... Jednoho dne jsme měli obrovské překvapení, odpoledne za námi přijela kapela Jumping drums - bubenická škola z Olomouce.

Přivezli si s sebou pro nás bubny, které jsme si mohli vyzkoušet a hrát na ně. Pro mě úplně dokonalý zážitek!!! Strašně jsem si to užila. Také jsme měli Totem, na který jsme každý večer malovali obrázek, který charakterizoval den. Udělali jsme si i jednodenní výlet na Olešnou, kde jsme plnili úkoly, a jeden z těchto úkolů byla plavba na raftu. Prožili jsme si nepopsatelnou srandu a moc jsem si to užila. Každý večer bylo zakončení dne a probíhal tak, že jsme udělali kruh svornosti, chytli jsme se za ruce a zpívali jsme píseň: Přátelství je jako zlatá brána... Dostali jsme náramek přátelství a každý večer jsme si na něj navlékli korálky, které jsme dostali ten večer od svých přátel - moc se mi to líbilo.

Tenhle tábor se moc vydařil, a to jak ve složení všech úžasných lidiček, kteří nás celou dobu obklopovali a starali se o vše, dále program byl úžasný a ke všemu nám moc přálo počasí. Jsem ráda, že jsme se letos takhle mohli sejít a doufám, že i příští rok se zase sejdeme a prožijeme si opět ty krásné okamžiky všichni společně. Děkuji moc všem, mám Vás všechny moc ráda a posílám veliké **PODĚKOVÁNÍ**.

Nikol Vlochová

Kmen HUA HUA se představuje - foto Lucia Petrůjová

A co na to příslušníci kmene HUA HUA...

....na táboře Boccia se mi líbilo, jak jsme si vyrobili indiánské kostýmy a podle barev nás rozdělili do skupin. Celý týden jsem ráda luštila rébusy a hrála společné hry. Překvapením bylo vystoupení skupiny bubeníků Jumping drums, které se mi moc líbilo a koupila jsem si jejich DVD. Letos se mi dařilo i ve hře boccia a získala jsem pohár za 2.místo - hurá.

Danča

... na táboře bylo moc fajn, moc se mi líbilo a doufám, že příští rok nám to zas vyjde, protože s Vendy a s Jirkou je super. Jenom jedna malá výtka, že na WC by mělo být madlo. Díky moc za to, že mohu s vámi být. Jste fajn. Největší zážitek jsem měl, jak jsme sjížděli na raftu Olešnou.

Libor

...noční hra byla super a bubny byly moc dobrý.

Užila jsem si tento tábor, neměl chybu. **Kristýnka**

všem děkuji za krásný prožitý týden, především boccistům, za jejich energii a za úsměv, kterým nás každý den obdarovávali. Díky našim skvělým kuchařkám jsme si mohli každý den naplnit břicha tím nejchutnějším jídlem. Dokonce jsme byli obdarováni velkým nanukovým

pohárem, který byl opravdu výborný.

Barča

...letos se tábor vážně vydařil. Plno kamarádů, srandy, skvělých vedoucích a hlavně čas si popovídat. Pořádně jsme si to užili. Musím poděkovat vedení - program byl naprosto parádní. Doufám, že se to bude příští rok opakovat. **Bobi**

... v srpnu letošního roku, jako už několik let, jsem se zúčastnila táborového soustředění BOCCIA v Hodoňovicích, které bylo na téma "indiánské kmeny". Jako každý rok před táborem vždycky říkám, že se mi nechce, že už jsem stará, co tam budu dělat atd.

Tentokrát nás čekal opravdu nádherný výlet na přehradu Olešná, kde jsme plnili všelijaké úkoly a jako sladká třešinka byla jízda na raftu. Po výletě večer jsme si zahráli turnaj v bocci mezi všemi a díky kamarádům, kteří byli se mnou v družstvu, jsem vyhrála 1. místo. Jelikož nám počasí přálo, tak samozřejmě nechybělo koupání v místním bazénu. Každý večer se uzavřel kruhem svornosti, který nemohl chybět, to by bylo porušení tradice. Samozřejmě před snídaní probíhalo ranní slůvko, další báječná tradice, ale tentokrát každá skupinka měla za úkol přichystat slůvko pro ostatní.

Pátek jsme hráli poslední turnaj v bocci, který byl pro nás bocisty dost hustý, protože se hrálo o medaile a poháry, které chceme získat všichni. Nevím, jak se mi to povedlo, ale díky Radce, která mi pomáhala, jsem byla třetí a poprvé jsem se ocitla mezi nejlepšími bocisty tábora, byl to pro mě příjemný šok!!! Poslední večer krásného tábora jsme ukončili táborákem. Tímto bych chtěla poděkovat všem, kteří nám méně mobilním pomáhali a výborně se o nás starali, ale i všem zúčastněným za krásně prožitý týden.

Katy

Dlouho jsem přemýšlel, co bych o tomto táboru napsal, a musím vám říci, že ani tentokrát mě tábor nezklamal. Já osobně si myslím, že je to vynikající příležitost, zvláště pro nás vozíčkáře, kteří nemáme moc možností setkávat se s lidmi a trávit s nimi čas. A taky se mi líbí, že na tomto táboře nejde jenom o Bocciu, ale i o soutěže, které můžeme společně prožívat a společně se stmelovat. Osobně se mi tento tábor velice líbí a nechtěl bych vynechat ani jedno soustředění spojené s aplikací tábora. Chtěl bych pochválit všechny své soky, že mi nikdy nedali výhru za korunu. Moje šedé buňky mozkové musely pracovat na plný výkon, abych stačil na své vyrovnané a rovnocenné soupeře. Finále s Dančou Šifnerovou bylo velmi náročné. Míček stíhal míček. Poslední hod nakonec rozhodl jako výstřel z pušky a pro jednoho sladké vítězství se stalo druhému nahořklým medem. A do budoucna

bych chtěl, aby tento tábor navštěvovalo víc a víc účastníků a doufám, že vás tento zajímavý článek aspoň trochu přilákal k táboru, který je naprosto výjimečný. Co napsat dál? Nashledanou na dalším táboře Boccii.

Jirka

Veliký obdiv a poděkování patří všem, kteří se jakoukoli měrou spolupodíleli na přípravě a realizaci letošního táborového soustředění BOCCIA Hodoňovice 2012. Děkujeme Lúce s Jančou, Míšovi, Zuzce s Laurinkou, Adélce, Barči, Adamovi, Ondrovi, Verči se Šimonkem, Honzovi, kuchařům Danušce, Evě a Kubovi a všem dobrošům, kteří s velikým nasazením pomohli nejen bočistům užít si celé akce. Byli jste všichni opravdu super a těšíme se s vámi nejen na příští tábor, ale už i dříve na vzpomínkové setkání, jehož předpokládaný termín bude leden či únor 2013.

Kačka a Honza

Výlet do Brušperku☺

Milí čtenáři, náš zážitek byl jet na výlet do Brušperku do cukrárny. Prvně jsme se jeli osvěžit do cukrárny, pak jsme se šli projít po obchůdkách. Pak jsme se dívali na mapu, kde vlastně jsme, abychom to mohli ukázat doma. Potom jsme museli najít sochu „Nejsvětější Trojice“ na náměstí J. A. Komenského. Byl to super výlet, my jsme si to moc užili☺.

Kristýna Židlická

Tak a hurá do cukrárny....

Jsmo všichni?? Tak už se nezdržujeme a šup do cukrárny ☺

Mňam mňam zmrzka, zákusky... ..kafíčko, ☺

Tak ještě hromadné foto a zase pomalu zpět do auta... a do jakéhože auta??

...no přece do našeho krásného BOXERA©... a tady ho máte...

...jůva, málem bychom zapoměli naložit vozíky...uf... a to je konec ☺

Šárka Němejcová

Keramický kroužek

Do keramického kroužku už chodím dva roky. Za tu dobu jsem se toho hodně naučila a to díky naší lektorce Pandě. Má úžasné nápady na vytváření krásných výrobků, které si pak můžeme vzít domů. Moc mě baví vyrábět z keramiky, protože je to uvolňující technika, u které se zrelaxuji a zapomenu na všechny starosti a trápení. Taky jsem v keramice potkala fajn lidi, s kterými je sranda a vždycky se těším na další setkání a keramické tvoření.

Anička Bayerová

Bráňácký kroužek keramiky – jak šel čas

Už si přesně nevybavuji kde a u koho se ta myšlenka zrodila, ale najednou se začal rozjíždět kroužek keramiky v rámci integračního klubu Brána a lektorkou měla být Lenka Sládková. Jelikož Lenka hledala někoho, kdo by jí byl k ruce, ani jsem moc neváhala a nahlásila se jí jako pomocník.

A tak se v roce 2010 rozjel první běh kroužku keramiky s prvními účastníky. Začínali jsme na pěti lidech v kroužku a další čtyři byli jako náhradníci, kdyby někdo onemocněl nebo nemohl přijít. A tak kroužek prosvištěl školním rokem, učili jsme se společně pracovat s hlinou, glazovat, válet, vykrajovat, pálit v peci a spoustu jiných věcí. Kroužek měl úspěch a tak pokračoval dál. V září 2011 se otevřel další běh, tentokrát pro dvě skupiny o pěti lidech v každé a s jiným lektorským obsazením.

Lenička šla na mateřskou a já jsem z pozice „pomocníka, který s hlínou pracoval naposled na základce“ přešla do pozice lektora. Před svým nástupem do lektorské pozice jsem rychle nastudovala hromadu knih a načerpala inspiraci, kde to jen šlo.

Kroužek se rozjel, opět prosvištěl školním rokem. Vyrobili jsme spoustu výrobků, občas jednoduchých, jindy neskutečně složitých. Děkuji všem účastníkům za jejich odvalu projeviti svou kreativitu a také moc děkuji dobrovolníkům za to, že tráví svůj volný čas válením hlíny - „Holky jste skvělé, díky!“ ☺

V letošním roce se keramika opět rozjede, tentokrát s dalšími novými účastníky a třeba se nám i objeví nový lektor (teda spíše staronový ☺)...

Pavla Panda Kadlecová

A co na to Ríša..

Jednoho dne jsem byla Pandou (lektorkou keramiky) požádána, abych svému synovi Richardovi navrhla, aby napsal pár vět o kroužku keramiky, který navštěvuje. První myšlenka, která mě napadla, nebyla až tak pozitivní, protože přesvědčit svého syna, aby se zamyslel a vyplodil ze sebe své pocity a vůbec napsal nějaký příběh nebo jen článkuček, je téměř nadlidský výkon. Nakonec přišel nápad a to takový, zahrát si na reportéra a otázkami mu pomoci vytvořit něco jasného a stručného.

Jedno sobotní odpoledne se nám to podařilo. Z maminky se stala reportérka, která povídala Richarda o keramice.

Nic světoborného se nám nepodařilo, ale snad se nám podařilo opravdu stručně nastítnit, jak keramiku vidí jedenáctiletý kluk, který se navzdory svému postižení snaží zapojit i do činností, které pro něj nejsou až tak jednoduché.

Ahoj Ríšo.

Ahoj.

Můžu se tě zeptat na pár otázek?

No jo no.

Protože se blíží konec prázdnin, zajímalo by mě, jaké byly a jak sis je užil?

Výborné, skvělé, byly úžasné. Nejlepší bylo koupání v bazénu. Na konci prázdnin jsme byli v Mekáči na hambáči. To bylo super.

Těšíš se do školy?

Jo. Těším se na paní učitelku, na Jarušku a na Martinku.

Co tě nejvíc baví ve škole?

Paní učitelka ☺.

Paní učitelka? A čím tě nejvíc baví?

No přece učením ☺.

A co děláš ve volném čase, když ti skončí škola? Chodíš do nějakých kroužků?

Jo, chodím do keramiky.

Jak se ti líbí v keramice?

Výborně. Líbí se mi, jak pracujeme s hlínou, jak ji mačkám a bouchám po ni.

Pracuješ sám?

Ne, pracuji s asistentkou Markétkou. Je s ní sranda. A taky je tam Panda (lektorka), která je úžasná a dělá se mnou blbosti - a to mám ze všeho nejradši 😊. Panda mi podává hlínu a Markétka mi pomáhá tu hlínu válet.

Chodíš rád do keramiky?

Ano.

Proč jsi se rozhodl pro keramiku?

Protože se chci něco nového naučit. A moc mě to baví.

A jaké výrobky už se ti podařily vytvořit?

Už jsem vyrobil motorku, sluníčko pro maminku a betlém na Vánoce.

Máš v keramice nějaké kamarády?

Ano, chodí tam se mnou David a Terežka a ještě další.

Chtěl bys na závěr ještě něco povědět čtenářům?

Ano.

A co by to bylo?

V keramice je moc hezky, máme tam zábavu a děláme blbosti 😊 s Pandou i se všemi ostatními.

Děkuji za rozhovor, Ríšo 😊.

Prosím 😊, mami.

Chci ti říct...

„Chci ti říct“... jak rozmanitě lze pojmout ta tři slůvka, co vše se pod ně dá schovat, co vše jimi chceme druhým sdělit... napsat... o sobě, o druhých, o svých pocitech, tužbách, trápeních, radostech či zklamáních...

...tak přesně takto začíná právě vzniklá, v pořadí již druhá knížečka složená z příspěvků „spisovatelů z Brány“, tentokrát pod názvem „Chci ti říct...“. Jedná se sice o drobnou, ale neuvěřitelně silnou knížečku, při jejímž psaní zúčastnění autoři žádnou podmínku nedostali, bylo pouze na nich, jak tato tři slůvka pojmu, co si pod nimi představí, co nám těmito třemi slůvky sdělí... Když nám děti a mladí z Brány začali postupně své příspěvky zasílat, nestačili jsme se divit, jak jsou plné emocí, sdělení, poselství...

Knížka je „k mání“ i pro veřejnost jako např. knížka příběhů k zamyšlení, či knížka příběhů „na dobrou noc“... a je možno si ji zakoupit přímo v Bráně, a to za 120,- Kč. Jejím zakoupením tak podpoříte akce integračního klubu BRÁNA pro děti a mladé lidi s tělesným postižením a zároveň uděláte radost sobě nebo svým blízkým pěkným dárkem.

Co říci závěrem? Snad jen Vás vyzvat, ať si to zkusíte také, jen tak, sami pro sebe... ať si zkusíte vzít papír a tužku a napsat takové své: „chci ti říct...“

Šárka Němejcová

Klub ÁMOS: prázdniny v duchu výstav a rikší

Vážení a milí čtenáři Výzvy. Prázdniny jsou za námi a jistě jste si je podle svého jaksepatří užili. Kdo hledal v parných dnech trochu chládku a osvěžení, tomu jej poskytl Klub ÁMOS, který tou dobou zahájil prázdninový provoz. Výstavu libereckého IQ parku obohatil „dětský koutek“ s přilehlou kavárničkou v retro stylu chalupářského rázu. Dospěláci mohli nerušeně a příjemným způsobem trávit čas na výstavě, zatímco ti nejmenší si užili legraci v bazénku plném balónkové zábavy a rejdním v odpočinkové zóně sedacích vaků spolu s bezva hračkárnou. A protože na vás myslíme, kudy chodíme, pořídili jsme k letnímu vyřádnění i několik rikší a elektrokol. Provozujeme je v naší půjčovně 4kol a elektrokol. Ostravská rikša je hit letošní ámosácké sezóny, proto jste srdečně zváni k nám na Černou louku do pavilonu C, kde si můžete ozvláštnit některý z víkendů netypickou jízdou dle své volby a doplnit zážitkové album o pár hezkých fotek.

„Škola volá“ platí i pro nás aneb učíme se v každém věku...

Výstava IQ parku

je pro zájem veřejnosti
prodloužena do konce září
a v níže

uvedených termínech ji
můžete letos naposledy
navštívit. A že stojí za to,
netřeba připomínat!

Podrobněji jsem se o ní
zmínila předešle, proto

přejdu rovnou na souběžnou zářijovou výstavu, a to:

„Zdeněk Miler dětem“

Hravá výstava připomene osobnost a dílo Z. Milera. Celou výstavu provází jedna z jeho nejznámějších kreslených postaviček - úžasný Krteček. Interaktivní výstava je plná her, soutěží, hlavolamků a zajímavostí.

A co ještě plánujeme?

Uvedu stručný přehled akcí, o kterých více zase příště.

Hry a klamy 3. 9. – 30. 9. 2012

Zdeněk Miler dětem 19. 9. – 16. 11.

Hlavolamy – dobrodružství na hradě 5. 10. – 30. 10.

I Romové jsou Boží 5. 11. – 16. 11.

(autorský projekt Diecézní charity ostravsko-opavské)

Dny vánočních řemesel 8. 12. – 9. 12. 14.00 – 18.00

Otevřeno pro veřejnost je vždy ve všední dny od 14.00 – 18.00

so + ne v září od 10.00 – 18.00 hodin

so + ne v říjnu od 10.00 – 17.00 h.

Těším se na viděnou v Klubu ÁMOS!

Zdeňka Proroková

Výstava Život bez bariér - handicap i stáří

ŽIVOT BEZ BARIÉR

12. – 14. října 2012 Výstaviště Černá louka Ostrava

Centrum pro rodinu a sociální péči o.s. je partnerem výstavy **Život bez bariér**, kterou ve dnech od 12. do 14. 10. 2012 nabídne veřejnosti Výstaviště Černá louka Ostrava.

Návštěvníci shlédnou expozici, která v sobě propojí dvě aktuální společenská témata handicap a senior. „Výstava si klade za cíl pomoci lidem s různými druhy handicapů, a to jak zdravotními, tak společenskými. Jejím cílem je přispět ke zlepšení kvality života a integraci těchto osob do společnosti, a to ve všech sférách lidské činnosti i všech věkových kategoriích,“ uvedla za Ostravské výstavy, a.s. Ing. Drahomíra Vicherková.

Jedná se o první ročník výstavy s tematikou zdravotního postižení a stáří. Představí se zde firmy nabízející přístroje a pomůcky pro osoby s tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním či jiným zdravotním postižením, firmy zabývající se výstavbou bezbariérových objektů, jejich úpravou a vybavením. Dále se představí občanská sdružení, unie a jiné odborné subjekty s jejich aktivitami pro zdravotně postižené občany a seniory. V neposlední řadě mohou návštěvníci shlédnout expozice chráněných dílen spojené s prodejem jejich výrobků. Výstava nabídne ucelený přehled možností pro aktivní stáří.

V rámci doprovodného programu mohou návštěvníci po celou dobu výstavy vidět výrobu ručně šitých kožených rukavic. Rukavice si budou moci nechat vyrobit přímo na míru (výroba jednoho páru trvá cca 3 hodiny) nebo si mohou vybrat z již hotových výrobků.

Dalším bodem doprovodného programu výstavy **Život bez bariér** je interaktivní výstava "Oči nevidomých - uši neslyšících", kterou připravil Klub ÁMOS Centra pro rodinu a sociální péči o.s.. „Výstava přibližuje lidské smysly v několika podobách, dává možnost si vyzkoušet, zda se na své smysly můžeme spolehnout a jedinečným způsobem přibližuje svět handicapovaných lidí, kteří mezi námi žijí. Interaktivní část výstavy doplňují bohaté informace o jednotlivých smyslech a jejich fungování, optické klamy nebo časopisy a knihy v Braillově písmu s možností si toto písmo vyzkoušet na speciálním psacím stroji.

Centrum pro rodinu bude na výstavě představovat své další prorodinné aktivity. Mezi nimi zvláště Projekt VÝZVA, jenž poskytuje sociální služby pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením. Prezentace se dočká i novinka Klubu ÁMOS tzv. Ostravská rikša. Vozítko na principu dvou spojených šlapacích bicyklů dokáže svézt i pětičlennou rodinu. Půjčovna šlapadel funguje v Ostravě od začátku letních prázdnin a tato netradiční volnočasová nabídka je k dispozici také aktivním seniorům.

Zdravé stárnutí může přispět ke zvýšení účasti starších osob na trhu práce, může jim umožnit být déle aktivní a v neposlední řadě může také zlepšit kvalitu jejich života. Evropská unie tento problém aktivně řeší a svou iniciativou usiluje o zlepšení zdraví i aktivity starších lidí. I proto vyhlásila rok 2012 "Evropským rokem aktivního stáří a mezinárodní solidarity".

Otevírací doba:

12.-13. 10. 2012 10:00-18:00 hodin, 14. 10. 2012 10:00 - 16:00 hodin

Dospělí: 70,- Kč

Důchodci, děti, studenti, ZTP 50,- Kč

Kontaktní osoba: Ing. Drahomíra Vicherková, tel: 596 167 117,
email: drahomira.vicherkova@cerna-louka.cz

Činnost Projektu VÝZVA v letech 2010 až 2012 podpořili:

Ministerstvo práce a sociálních věcí · Moravskoslezský kraj
Statutární město Ostrava · Městský obvod Hošťálkovice · Městský obvod Hrabová · Městský obvod Nová Bělá · Městský obvod Ostrava-Jih
Městský obvod Poruba · Městský obvod Stará Bělá
Statutární město Frýdek - Místek · Město Hlučín · Město Kopřivnice
Město Orlová · Město Příbor · Město Studénka
Obec Albrechtice · Obec Bystřice · Obec Hlubočec · Obec Jeseník nad Odrou · Obec Markvartovice · Obec Palkovice · Obec Sedliště · Obec Trnávka · Obec Vendryně

Biskupství ostravsko-opavské · Úřady práce
Nadační fond Českého rozhlasu ze sbírky Světluška
Nadační fond Evraz · Nadace OKD · Nadace Naše dítě
Nadace Patrik dětem · Dámský klub Ostrava

Ostravská univerzita - Katedra rehabilitace a ergoterapie
Ostravská univerzita - Katedra psychologie a sociální práce
Univerzita Palackého v Olomouci - Katedra aplikovaných pohybových aktivit

ArcelorMittal Ostrava a.s. · FIM INT spol. s r.o. · FIRESTA-Fišer, rekonstrukce, stavby a.s. · GMP Mix, a.s. · Hayes Lemmerz Autokola, a.s. ha-vel family s.r.o. · ha-vel internet s.r.o. · HUDECZEK SERVICE a.s. · Ing. Vladimír Hodina - INTENA · Mölnlycke Health Care Klinipro s.r.o. Makyča INTERIÉRY · MTA Ostrava, s.r.o. · OC GALERIE Ostrava-Třebovice · Ostravské komunikace, a.s. · Restaurace Eucalyptus Svítidla Králův Dvůr a.s. · Thermes s.r.o. · ZAM-SERVIS s.r.o.

Mecislav Hudeczek · Kateřina Hurníková · Pavel Kuchař · Marek Matula Matěj Ostárek a ministranti z Hlučínska · MUDr. Milan Řehořek manželé Čadanovi · Hodečkovi · Kolouchovi · Kunčarovi · Mikovi

VÝZVA - zpravodaj Projektu VÝZVA, střediska občanského sdružení Centrum pro rodinu a sociální péči o.s. v Ostravě.

Zapsán do evidence periodického tisku pod ev.č. MK ČR E 15625.

Jazyková úprava MUDr. Jana Zuchnická. Nevyžádané příspěvky se nevracejí. Názor redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem článků.

Kontaktní adresa redakce: Jan Zuchnický, 731 625 620, e-mail: jzuchnický@prorodiny.cz

uzávěrka příštího čísla 15. 11. 2012

Kontakty na nás

Centrum pro rodinu a sociální péči o.s.

Kostelní nám. 1, 728 02 Ostrava 1

tel : 596 116 522 - linka 232

e-mail: cpr@prorodiny.cz

www.prorodiny.cz

IČO: 48804517

Bankovní spojení: ČS Ostrava č.ú.: 1660723399/0800

Sídlo projektu

Centrum pro rodinu a sociální péči o.s.

Projekt VÝZVA

Syllabova 19 (areál Ostravské univerzity

bývalý areál nemocnice Zábřeh)

703 86 Ostrava-Zábřeh

tel: 552 301 404

e-mail: vyzva@prorodiny.cz

Naši činnost podpořili

Investice do vaší budoucnosti

Evropská unie

PODPOROVÁNO Z EVROPSKÉHO FONDU
PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

Moravskoslezský
kraj

OSTRAVA!!!

OSTRAVA!!!
OSTRAVA-JIH

OSTRAVA!!!
PORUBA

Město Studénka

Nadační fond
Českého rozhlasu

Světluška

EVRAZ NADAČNÍ FOND EVRAZ

Svítidla
Kraaliv Dvůr a.s.